Міністерство освіти і науки України

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор НН Інституту
педагогіки і психології
_____С.М.Кондратюк
«_7_» _____березня_____2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

другий (магістерський) рівень

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУОСВІТИ

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (російська))

Додаткова предметна спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Освітня-програма: Середня освіта (Російська мова і зарубіжна література. Англійська мова)

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією НН Інституту педагогіки і психології
«_28_» _____серпня_____2020 р.
Голова
канд. психол. наук.
доцент _____ Т.Б. Тарасова

Суми – 2020

Розробники:

1. Сбруєва Аліна Анатолієвна – доктор пед.. наук, професор, зав. кафедри педагогіки;
2. Кривонос Ольга Борисівна – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри
Сбруєва А.А. доктор пед.. наук, професор _____

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість кредитів –3</td><td rowspan="17">Магістр</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td colspan="2">перший</td></tr>
<tr><td rowspan="15">Загальна кількість годин – 90</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td colspan="2">другий</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>82 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Консультації:</td></tr>
<tr><td>2 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
залік</td></tr>
</table>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати здатність студентів:

– виявляти широке коло проблем, що стосуються інноваційних змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності освіти;

– вирішувати стратегічні завдання, що стоять перед національною системою освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, інтеграцію її в європейський і світовий освітній простір;

– ставити мету та обирати ефективні шляхи її досягнення шляхом розуміння фундаментальних основ інноваційних перетворень та використання як теоретичних, так і практичних методів інноваційної педагогічної діяльності;

– розуміти сутність і дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Методи навчання: абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемний, частково-пошуковий, інтерактивно-комунікативний.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначених освітньою програмою компетентностей.

ІК. Здатність розв’язувати складні завдання й комплексні проблеми в галузі філологічної освіти та науки в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає глибоке переосмислення й удосконалення наявних і набуття нових цілісних знань та навичок інноваційного характеру, проведення власного наукового дослідження та характеризується невизначеністю умов та вимог.

ЗК 1. Знання та розуміння специфіки професії, професійних прав і обов’язків, предметної галузі.

ЗК 2. Здатність використовувати знання сучасних проблем науки в професійній діяльності, критично осмислювати основні світоглядні теорії, принципи.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та інтерпретації інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність до рефлексії, професійної та особистісної самоосвіти, проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар’єри.

ЗК 6. Здатність до абстрактного, аналітичного мислення, генерування нових ідей.

ЗК 8. Здатність працювати автономно та в команді (професійній, науковій), керуватися принципами діалогу й співпраці.

ЗК 9. Здатність діяти свідомо та відповідально на основі принципів професійної етики, дотримуватись правил академічної доброчесності.

ЗК 10. Здатність цінувати, толерантно сприймати різноманітність думок та мультикультурність, працювати в міжнародному форматі.

ФК 1. Здатність демонструвати новітні концептуальні та методологічні знання в галузі освіти, філології, методики викладання філологічних дисциплін у загальноосвітніх закладах; усвідомлювати вплив сучасних

психолого-педагогічних, дидактичних, лінгвістичних, літературознавчих парадигм на методику викладання фахових дисциплін.

ФК 2. Здатність оперувати основними поняттями філософії освіти, психолого-педагогічних, лінгвістичних, літературознавчих дисциплін, вільно користуватися спеціальною термінологією.

ФК 3. Здатність ефективно застосовувати теоретичні фахові знання під час організації процесу вивчення філологічних дисциплін у загальноосвітніх закладах з урахуванням традиційних настанов та новітніх тенденцій у шкільній освіті.

ФК 4. Здатність організовувати навчально-виховний процес як педагогічну взаємодію його учасників, спрямовану на розвиток учнів; забезпечувати сприятливий психологічний клімат у педагогічному та учнівському колективах.

ФК 10. Готовність до здійснення наукового дослідження за допомогою сучасних методів науки, здатність розвивати й удосконалювати рівень володіння методологією наукових досліджень методичного й філологічного характеру.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою є знання з філософії, загальної психології, педагогічної психології, загальної педагогіки, історії педагогіки, порівняльної педагогіки, методики викладання дисциплін зі спеціальності.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	**ПРЗ 1.** Знання та розуміння шляхів інноваційного розвитку сучасної системи освіти України в умовах реформаційних перетворень.	– знати інноваційні зміни в системі дошкільної, загальної середньої, позашкільної, вищої, післядипломної освіти відповідно Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепції «Нова українська школа».
	ПРЗ 2. Базові уявлення про філософсько-методологічну характеристику сучасного стану освіти в Україні та за кордоном.	– знати зміни в системі вищої освіти відповідно Закону України «Про вищу освіту» в контексті інноваційних змін, пов’язаних з Болонською декларацією і входженням системи вищої освіти в європейський освітній простір.

	ПРЗ 3. Знання психологічних, педагогічних та інших чинників, що впливають на процес навчання сучасних школярів, структуру педагогічних здібностей та шляхи їх формування в учнів.	– знати психологічні чинники, які впливають на процес навчання (мотивація, увага, уява, творче мислення) в процесі створення особистісних творчих продуктів; – знати структуру педагогічних здібностей: дослідницьких (діагностичних, прогностичних, конструктивних), комунікативних, організаційних, дидактичних, виховних, рефлексивних, що формуються в освітньому процесі.
	ПРЗ 4. Поглиблені знання системи викладання російської, англійської мови, зарубіжної літератури в закладах освіти (в базовій і профільній школі); знання сучасних методик і технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних, для успішної організації навчально-виховного процесу.	– знати особливості використання дистанційного навчання в системі вищої і загальної середньої освіти.
	ПРЗ 9. Знання методології, технології наукових досліджень у галузі філології, методики викладання російської мови та зарубіжної літератури.	– знати сучасне програмне забезпечення і специфіку його використання у навчальному процесі та науковій дослідницькій діяльності.
Уміння	**ПРУ 2.** Уміти застосовувати методологічну компетентність, основні положення філософських теорій до дослідження й вирішення професійних (освітніх і наукових) проблем.	– уміти вибирати або розробляти адекватну для конкретної освітньої або наукової ситуації технологію, методику, спираючись на свою методологічну компетентність, основні положення філософських теорій.

	ПРУ 4. Уміти моделювати навчально-виховний процес та його елементи, прогнозувати перспективи розвитку певного методичного явища, діагностувати можливі помилки школярів та труднощі в засвоєнні програмного матеріалу, на основі чого здійснювати оптимальний вибір методів і прийомів навчання.	– уміти спланувати й підготувати необхідні матеріали для участі в різних формах організації навчально-виховного процесу.
	ПРУ 5. Уміти проектувати й проводити різні види занять з урахуванням індивідуально-вікових особливостей учнів, інноваційних освітніх технологій, досвіду творчо працюючих педагогів.	– уміти спланувати й провести фрагмент лекції, семінарського заняття з використанням дидактичних можливостей евристичного, інтерактивного, проектного, дистанційного навчання з урахуванням індивідуально-вікових особливостей молоді.
	ПРУ 11. Уміти планувати, організовувати, здійснювати, презентувати наукове дослідження методичного та філологічного спрямування із застосуванням сучасних методик і технологій, зокрема інформаційних, дотримуватися вимог академічної доброчесності; впроваджувати результати власних досліджень в практичну діяльність.	– уміти дотримуватись правил академічної доброчесності під час створення власних наукових творчих продуктів (статей, тез, проектів тощо); – уміти підготувати наукову статтю, тези конференції, список використаних джерел, науковий проект відповідно сучасних вимог.

Комунікація	**ПРК 2.** Здатність до компетентної участі в різних формах навчально-педагогічної, наукової комунікації.	– уміти реалізувати принципи взаємодії в команді (комунікації, довіри, відповідальності, емпатії тощо), у педагогічному та учнівському колективі та з представниками інших професійних груп.
Автономія і відповідальність	**ПРА 2.** Здатність прогнозувати, адекватно оцінювати професійно та особистісно значущі проблеми й складності, пропонувати оптимальні шляхи їх вирішення із застосуванням нестандартних та інноваційних підходів.	– уміти реалізувати принципи професійної етики педагога (мораль у свідомості, поведінці, професійній діяльності педагога, його відносинах з учнями, батьками та колегами) в різних стандартних і нестандартних професійних ситуаціях, при підготовці й розв'язанні педагогічних задач, що стосуються навчання і виховання учнів, формуванні їх наукового світогляду.
	ПРА 3. Уміти критично оцінювати власну навчальну, професійну (освітню, наукову) діяльність, будувати й втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення з високим рівнем автономії.	– уміти реалізувати загально навчальні вміння (пошуку інформації, аналізу, синтезу, узагальнення, конкретизація, абстрагування, моделювання, висновки тощо), які забезпечують здатність до навчання упродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює власні думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповідіінших студентів, творчовиконує індивідуальні та колективні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, може аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної творчої діяльності, вільно використовує знання для використання творчих завдань.

B	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, має стійкі навички виконання завдань.
C	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, але узагальнює і систематизує навчальну інформацію не в повній мірі, допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці.
D	Володіє навчальним матеріалом, знає основні поняття навчального матеріалу, виконує поставлені завдання на репродуктивному рівні, має недостатньо стійкі навички виконання практичних завдань.
E	Володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, відтворює певну частину навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, знає основні поняття навчального матеріалу. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
FX	Має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, відсутні сформовані вміння та навички, допускає суттєві помилки під час відповіді. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
F	Студент не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

Для оцінювання рівня виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи студентів застосовуються такі критерії:

1) повнота виконання завдання (елементарна; фрагментарна; повна / неповна);

2) рівень самостійності студента (під керівництвом викладача; самостійно);

3) сформованість навчально-інформаційних умінь (робота з підручником, складання плану, конспекту; вміння користуватися навчальною, науковою та довідковою літературою, словниками та ін.);

4) сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення; вміння відповідати на питання, виконувати завдання та ін.);

5) рівень сформованості спеціальних умінь (уміння використовувати на

практиці набуті знання):

– високий: володіння навичками творчо-дослідницької діяльності;

– достатній: використання набутих знань у стандартних практичних ситуаціях;

– середній: уміння обирати відомі способи дії для виконання спеціальних завдань;

– низький: володіння навичками проводити обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу.

5. Розподіл балів (залік)

Поточний контроль												Самостійна робота	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2				РОЗДІЛ 3				
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.2	Т 2.4	Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	28	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Т1, Т2 ... Т 9 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82 - 89	**B**	добре	
74 - 81	**C**		
64 - 73	**D**	задовільно	
60 - 63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики навчальних досягнень є тести, а також індивідуальні творчі освітні проєкти.

7. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальноїдисципліни

Розділ 1. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСВІТИ УКРАЇНИ

Тема 1.2 Основні напрямки і тенденції інноваційного розвитку освіти України.
Тема 1.2. Інноваційна людина як проект сучасної освіти.
Тема 1.3. Оновлення нормативно-правової бази інноваційного розвитку системи освіти
Тема 1.4. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти
Тема 1.5. Академічна доброчесність.

Розділ 2. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ, ПОЗАШКІЛЬНИХ ТА ВИЩИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Тема 2.1. Інноваційний розвиток загальноосвітнього навчального закладу.
Тема 2.2. Сучасна інклюзивна освіта.
Тема 2.3. Інноваційний розвиток позашкільної освіти.
Тема 2.4. Інноваційні перетворення вищої та післядипломної освіти.

Розділ 3. МОДЕРНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ТА ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДХОДІВ

Тема 3.1. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного підходу.
Тема 3.2. Інноваційні технології в освіті.
Тема 3.3. Дистанційне навчання як інноваційна педагогічна система.

7.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочнаа форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Сам. .р.		Лекції	Практ.	Конс.	Сам. .р.
РОЗДІЛ 1. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСВІТИ УКРАЇНИ										
Тема 1.1. Основні напрямки і тенденції інноваційного розвитку	6	2			4	6	1			5

освіти України.										
Тема 1.2. Інноваційна людина як проект сучасної освіти.	6	1	1		4	6		1		5
Тема 1.3. Оновлення нормативно-правової бази інноваційного розвитку системи освіти.	5		1		4	5		1		4
Тема 1.4. Теоретико-методологічні основи управління інноваційнимрозвитком системи освіти.	5		1		4	5				5
Тема 1.5. Академічна доброчесність.	6	1	1		4	6				6
РОЗДІЛ 2. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ, ПОЗАШКІЛЬНИХ ТА ВИЩИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ										
Тема 2.1. Інноваційний розвиток загальноосвітнього навчального закладу.	7	2	1		4	7	1			6
Тема 2.2. Сучасна інклюзивна освіта.	5		1		4	5		1		4
Тема 2.3. Інноваційний розвиток позашкільної освіти.	5		1		4	5				5
Тема 2.4. Інноваційні перетворення вищої та післядипломної освіти.	7	2	1		4	7	1			6
РОЗДІЛ 3. МОДЕРНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ТА ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДХОДІВ										
Тема 3.1. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного підходу	7	2	1		4	7		1		6
Тема 3.2. Інноваційні технології в освіті: суть, провідні завдання, роль у педагогічному процесі	9	4	1		4	9	1			8
Тема 3.3. Дистанційне навчання як інноваційна педагогічна система	7			1	6	7				7
ІНДЗ	13		2	1	10	15				15
Залік	2		2							
Усього годин	**90**	**14**	**14**	**2**	**60**	**90**	**4**	**4**		**82**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема: Інноваційна людина як проект сучасної освіти.	1	1
2.	Тема: Оновлення нормативно-правової бази інноваційного розвитку системи освіти.	1	1

3.	Тема: Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти.	1	
4.	Тема: Академічна доброчесність.	1	
5.	Тема: Інноваційний розвиток загальноосвітнього навчального закладу.	2	
6.	Тема: Сучасна інклюзивна освіта.	1	1
7.	Тема: Інноваційні перетворення вищої та післядипломної освіти.	1	
8.	Тема: Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного підходу.	1	1
9.	Тема: Інноваційні технології в освіті: суть, провідні завдання, роль у педагогічному процесі.	1	
10.	ІНДЗ.	2	
11.	Залік.	2	
Усього		14	4

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Біла книга національної освіти України / за ред. В. Г. Кременя. Київ: Акад. пед. наук України, 2009. 256 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 2-ге вид., доповн. Київ: Академвидав, 2012. 357 с.
3. Інновації як чинник суспільного розвитку: теорія і практика: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 30 – 31 березня 2012 року. Ч.І. Суми: НІКО, 2012. 175 с.
4. Інновації як чинник суспільного розвитку: теорія і практика: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 30 - 31 березня 2012 року. Ч.ІІ. Суми: НІКО, 2012. 215 с.
5. Інноваційна діяльність ЗНЗ / упоряд. Л. Галіцина. Київ: Шкільний світ, 2005. 128 с.
6. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процессу: інноваційні засоби і технології: колективна монографія. Київ: Аміак, 2005. 252 с.
7. Євтух М. В., Лузік Е. В., Дибкова Л. М. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень: моногр. Київ: КНЕУ. 2010. 248 с.
8. Калініна Л. М. Проект інноваційної школи: стратегічне планування, управління інноваціями. Харків: Основа, 2007. 96 с.

9. Керівник і керівництво: Інноваційні підходи / упоряд. Людмила Галіцина. Київ: Шк. світ, 2011. 112 с.
10. Паламарчук В. Ф. Першооснови педагогічної інноватики. Т І. Київ: Освіта України, 2005. 420 с.
11. Паламарчук В.Ф. Першооснови педагогічної інноватики. Т ІІ. Київ: Освіта України, 2005. 504 с.
12. Пашута М. Т., Шкільнюк О. М. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 118 с.
13. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн та ін.; за ред. І. А. Зязюна. 3-е вид., допов. і переробл. Київ: СПД Богданова А. М., 2008. 376 с.
14. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: навчальний посібник. / упоряд. І. А. Зязюн та ін.; за ред. І. А. Зязюна. Київ: СПД Богданова А. М., 2008. 462 с.
15. Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. Київ: К.І.С., 2003. 296 с.
16. Тарасова Т. Б. Творчий стиль викладання як чинник інноваційного розвитку вищої освіти. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 4-5 березня 2014 року. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. Т.1. С. 296–298.
17. Управління інноваційним розвитком освіти в суспільстві ризику: монографія. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. 457 с.
18. Химинець В., Кірик М. Інновації в початковій школі. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 312 с.
19. Химинець В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 360 с.
20. Кремень В. Проект сучасної освіти: інноваційна людина. Рідна школа. 2013. № 8–9 (1004 –1005). С. 4 – 8.
21. Кремінь В. Методологічно і науково забезпечувати розвиток інноваційної освіти. Директор школи, ліцею, гімназії. 2013. № 2. С. 4–14.

Нормативно-правова література

1. Державна національна програма “Освіта” (Україна XXI століття). Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 1993 р. № 896. Київ: Райдуга, 1994. 61 с.
2. Державна програма “Вчитель”. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2002 р. № 379.
3. Закон України «Про вищу освіту». URL: http://zakon.rada.gov.ua.
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: http://zakon.rada.gov.ua
5. Закон України «Про освіту». URL: http://zakon.rada.gov.ua.
6. Наказ МОН України від 07.11. 2000 р. « Про затвердження положення про

порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності»
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки.
8. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347. URL: http://zakon.rada.gov.ua.

Додаткові

1. Гринькова В. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного підходу. *Рідна школа*. 2016. № 4 (1036). С. 20 – 24.
2. Герчанівський Д. Л., Іпатов Є. Ф., Павловський В. В. Інноваційні технології контролю успішності студентів з гуманітарних дисциплін: монографія. Київ: НАКККіМ, 2010. 192 с.
3. Івлєва Л., Сідоріна Є., Карбовська С. Перспективи інноваційного розвитку освіти. Вища школа. 2013. № 10. С. 4 –58.
4. Даниленко Н. Інноваційна спрямованість освіти. Управління освітою. 2013. №24 (324). С. 3–7.
5. Ковальчук В. І. Тенденції інноваційного розвитку сучасної школи в Україні. Імідж сучасного педагога. 2015. № 7 (156). С. 3–6.
6. Кожевникова О. В. Дистанційне навчання як інноваційна педагогічна система та складова педагогічної майстерності сучасного вчителя. Імідж сучасного педагога. 2015. №4 (153). С. 14–16.
7. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. Самміт-Книга, 2009. 272 с.
8. Куклін О. В. Концептуальні засади інноваційного розвитку вищих навчальних закладів. URL: http:www.economi.nauka.com.ua/?op=1&z=1186.
9. Керівник і керівництво: Інноваційні підходи / упоряд. Людмила Галіцина. Київ: Шк. світ, 2011. 112 с.
10. Левківський К., Івлєва Л. Освіта України в соціально-економічному вимірі XXI століття. Вища освіта. 2013. №.9. С. 20 – 29.
11. Максименко С. Д. Психічні механізми самореалізації особистості в медіа просторі. Педагогіка і психологія. 2013. 2 (79). С. 14 – 17.
12. Національний звіт України про впровадження положень Болонського процесу до VI міністерської конференції. Вища школа. 2009. № 3. С. 3–25.
13. Ніколаєнко С. М. Стратегія розвитку освіти України: початок XXI століття. Київ: Знаки, 2006. 253 с.
14. Ніколаєнко С. М. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти України: монографія. Київ: Нац. торг.-екон. ун-т, 2008. 419 с.
15. Пекуляк І. Інновації в навчально-виховному процесі: етапи, принципи та алгоритм. Управління освітою. 2015. №22 (370). С. 4–10.
16. Пузіков Д., Гораш К. Оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу: особливості та умови організації. Рідна школа. 2015. № 1–2 (1021 – 1022). С. 7–11.

17. Салань Н. Теоретичне обґрунтування інноваційних форм діяльності позашкільних закладів України сьогодення. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи*: тези І-ї Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 21 – 22 листопада 2013 року. Дрогобич: Посвіт, 2013. С. 253 – 255.
18. Слюсаревський М. М. Медіаорієнтаційна функція освіти як відповідь на виклики інформаційної доби. Педагогіка і психологія. 2013. 2 (79). С. 18–28.
19. Степко М. Світові тенденції розвитку системи вищої освіти та проблеми забезпечення якості й ефективності вищої освіти в Україні. Вища освіта. 2013. №7. С. 13–22.
20. Степко М. Ф. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес. Київ: Узд., 2004. 24 с.
21. Степко М. Ф. Проблеми реформування вищої освіти в контексті Болонського процесу. Педагогіка і психологія. 2009. № 1. С. 34–39.
22. Петрунько О. В. Молодь та інноваційні технології: перспективи і ризики взаємодії: методичний посібник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 84 с.
23. Химинець В., Кірик М. Інновації в початковій школі. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 312 с.
24. Химинець В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 360 с.
25. Хуторской А. В. Ключевые компетентности и образовательные стандарты: доклад на отделении философии образования и теоретической педагогики РАО 23 апреля 2002 г. Центр «Эйдос». URL: http:www.eidos.ru.
26. Яструбова В. Метрологічні засади інноваційної моделі закладу освіти XXI століття. Рідна школа. 2016. № 2–3. С. 26–31.

Методичне забезпечення

1. Змістові інновації у магістерській підготовці соціальних педагогів: монографія / за заг. ред. А. А. Сбруєвої та О. М. Полякової. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. 388 с.
2. Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: методологічні, змістові та методичні засади: монографія / за ред. проф. А. А. Сбруєвої. Суми: МакДен, 2011. 432 с.
3. Кривонос О. Б. Зміст лекцій з «Актуальних питань інноваційного розвитку освіти» [електронний ресурс].
4. Кривонос О. Б. Інструктивно-методичні матеріали для студентів з підготовки до семінарських занять з дисципліни «Актуальні питання інноваційного розвитку освіти» [електронний ресурс].
5. Кривонос О. Б. Інструктивно-методичні матеріали для студентів з організації самостійної роботи з дисципліни «Актуальні питання інноваційного розвитку освіти» [електронний ресурс].

6. Пізнавально-творча і професійна самореалізація особистості в евристичній освіті: монографія / за ред. проф. М. О. Лазарєва. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 312 с.
7. Управління інноваційним розвитком освіти в суспільстві ризику: монографія / за ред. проф. А. А. Сбруєвої. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. 460 с.

Інформаційні ресурси

1. Академія педагогічних наук України – http://www.apsu.org.ua
2. Український центр оцінювання якості освіти. – https://testportal.gov.ua/
3. Освітній портал «Освіта.UA» – http://osvita.ua/
4. Освітянська мережа України. – http://www.ednu.kiev.ua/
5. Виховна робота в школі. – http://www.library.kherson.ua/teach/scool_07.htm
6. Відкритий урок: професійний журнал для вчителів. – http://osvita.ua/school/
7. Для классного руководителя. – http://www.uroki.net/docklruk.htm
8. Острів знань : Освітній шкільний інтернет-портал. – http://ostriv.in.ua/
9. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Науковий журнал. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRNsoc_gum/pednauk/
10. Учительский портал – https://www.uchportal.ru/
11. Я – вихователь – https://vospitatel.at.ua/
12. Слово вчителя – http://konserg.ucoz.ua/
13. Портал «Діти України» – www.children.edu-ua.net
14. Наукове електронне фахове видання «Народна освіта» – https://www.narodnaosvita.kiev.ua/
15. Освітній портал «Педагогічна преса» – http://pedpresa.ua
16. «Гармонія сімейного життя». Сайт для старшокласників та старшокласниць – https://harmonia.okis.ru/
17. Безпека дітей в Інтернеті – http://onlandia.org.ua
18. Освітній онлайн-журнал – http://educlub.com.ua/
19. Щоденник. Уа. – http://shodennik.ua/
20. Українська педагогіка – http://ukped.com/
21. Уроки.нет – http://www.uroki.net/
22. Інформаційний портал «Знання» – https://znannya.info/
23. Методичний портал – https://pedsovet.su/
24. Тестування і моніторинг в освіти – http://timo.com.ua/